

Аннотация

В связи с актуальностью исследований в современной лингвистике функционирования символов в тексте, их влияния на контекст и, наоборот, способность текста влиять на формирование символического значения слова, изучение приращенных смыслов, способности слова развивать символическое значение на основе одного из значений или даже компонентов семантической структуры слова-несимвола в данной статье представлен анализ семантики архетипных животных слов-символов на материале текстов украинских лечебных заговоров.

Ключевые слова: семантика, слово-символ, заговор.

Summary

In connection with an urgency of researches in modern linguistics of functioning of symbols in the text, their influences on a context and, on the contrary, ability of the text to influence on formation of a symbolical word meaning, studying of word ability to develop symbolical meaning on the basis of one of meaning or even components of semantic structure of a word-nonsymbol in given article there are the semantics analysis archetype animal words-symbols on a material of texts of the Ukrainian medical spells.

Keywords: semantics, a word-symbol, spell.

УДК 811.111'25:811.161.2

Орищенко Т.А.,

здобувач,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ВІДТВОРЕННЯ ВИГУКІВ ЯК СЛІВ З РОЗМИТОЮ СЕМАНТИКОЮ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Постановка наукової проблеми та її значення. У сучасному перекладознавстві вже достатньо досліджені питання перекладу повнозначних слів, тоді як проблема перекладу неповнозначних слів із розмитою (дифузною) семантикою вивчена ще зовсім недостатньо. Вивченням неповнозначних слів, а саме перекладом українських часток англійською та французькою мовами, займалася Б. М. Колодій [7], Ю. М. Козлов [6] досліджував проблему перекодування (перекладу) неповнозначних лексичних елементів у літературно-розмовному мовленні. Шляхи знаття дифузності вигукової лексики ще не були предметом дослідження в перекладознавстві. При перекладі постає проблема точного визначення функціональної семантики того чи іншого вигуку, а отже й правильного вибору його прямого або варіантного відповідника, хибне визначення яких, може призвести до перекладацької помилки. І. Н. Василюк визначає дифузю значення як "семантичну структуру, в якій слово-знак означає розширений до невизначеності сигніфікат та називає багаточисельні конкретні, але такі, що співвідносяться у свідомості людини, референти" [2, 10]. Специфіка вигуків, як відомо, полягає в безпосередньому вираженні почуттів.

Метою нашого дослідження є виявлення прийомів знаття дифузності під час перекладу та відтворення функціональної семантики вигуків у перекладі.

Завданням запропонованої розвідки є з'ясування контекстуальних ключів, що допомагають зняти дифузність вигукової лексики та виявити ті емоції, які виражає вигук у даному контексті.

Об'єктом дослідження є українські та англійські вигуки в прозі та їх переклади.

Предметом є аналіз перекладацьких рішень при відтворенні англійською мовою українських вигуків та навпаки, а також виявлення контекстуальних ключів для зняття багатозначності вигуків.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Вигук виконує особливу роль в організації та комунікативному спрямуванні висловлювання, у вираженні конотативної семантичної інформації, а саме емоційного або спонукального характеру. Тому є важливою і передача всіх цих аспектів іншою мовою під час перекладу вигуків. Постає необхідним глибокий та детальний аналіз особливостей відтворення вигукової лексики як слів з нечіткою семантикою.

Основними труднощами при перекладі слів із дифузною семантикою є точне визначення функціональної семантики або емоції, що її виражає вигук, та підбір відповідного адекватного еквіваленту, який би максимально точно відтворював емоційний фон і відповідав стилю оригіналу.

Поза контекстом більшість вигуків має широкий спектр емоційного забарвлення: від вираження негативних емоцій до позитивних, тому "інтерпретація широкого значення можлива лише в найзагальніших формах та ніколи не може бути рівною та однаковою визначенню його конкретизованого варіанту в кожному окремо взятому випадку функціонування даного слова" [4, 106]. Наприклад, вигук "ох" може вживатися для вираження фізичного болю, страждання, переляку, відчуття полегшення, для висловлення застереження, попередження про що-небудь небажане, неприємне, для вираження почуття жалю, досади, невдоволення, докору, захоплення, подиву, для вирізнення, підсилення якого-небудь слова, вислову (див. українських тлумачний словник [10]). Разом із тим, існують вигуки, емоційне поле яких значно вужче, наприклад "тьху", який виражає здивування, невдоволення, досаду (див. український тлумачний словник [10]). Вигуки функціонують лише в розмовній мові, характерною тенденцією якої є конситуативність. Актуалізація слів-дифузів визначається здебільшого контекстом, ситуацією спілкування.

Слід зазначити, що контекст є "мінімальною синтаксичною будовою, елементом якої є слово, яке семантично реалізується" [1]. Як підкреслює Н. Н. Амосова [1], для знання дифузності необхідний "вказівний мінімум", тобто слово або слова, які допомагають з'ясувати значення слова з розмитою семантикою. Я. І. Рецкер вважає, що "вказівний мінімум" може бути відсутнім не тільки в межах мікро- або макро-контекстах, але й у всьому вихідному тексті, і у таких випадках "значення слова визначається немовним контекстом або обстановкою" [9, 21].

Аналізуючи функціонування окремих вигукових одиниць у тексті художнього твору, ми бачимо, що трансформація семантики даних одиниць можлива за різних умов (залежно від задач, які ставить автор). Можлива трансформація різного ступеню: від додавання певного відтінку до повної зміни значення; існують випадки як закріплення в словнику трансформованих значень, так й індивідуальне авторське використання.

Нами проаналізовано приклади перекладу первинного вигуку “гай-гай” в різних контекстах та різними перекладачами. У цих прикладах ми спробуємо знайти контекстуальні ключі для знання дифузності емоцій вигуку “гай-гай” та визначити прийоми перекладу і адекватність вибору перекладного відповідника. Вигук “гай-гай”, як відомо, виражає емоції жалю, співчуття та заклопотаності (див. український тлумачний словник [10]) і перекладається переважно вигуком “*alas!*” (див.: українсько-англійський словник [10]). Разом із тим, можуть бути й інші англійські відповідники цього вигуку, які розглядаються нижче:

1) *Сідай, Давиде, – і як той сів, – **гай-гай**, сину, скільки це літ отак не сиділи* (ГА. Б. С. 21).

*Sit down, David. **My God**, how many years is it since we sat in this way* (НА. W. / Translated by A. Bilenko. P. 24).

Тут вигук “гай-гай” передає, за контекстом, емоцію суму, жалю, печалі. Виокремлення емоційного насичення відбувається завдяки аналізу контексту, який пронизаний даними емоціями. На лексичному рівні ключем для зняття дифузності вигуку є фраза “в очах хмурних запроменилася батьківська ласка”. На пунктуаційному рівні цей вигук відокремлений комами з обох сторін і тире. У перекладі він замінюється на вигук фразу “*My God*”, яка виражає ті самі емоції (див. [8, 216]).

2) *Гай, гай, як почули про ту нову конституцію медведі, вовки і всякі інші драпіжники!* (ФІ. ПО. Т. 20. С. 29).

Oh, but there was a great fuss made when the Bears and the Wolves and all other beasts of prey learned about that new Constitution! (ФІ. SS. Translated by J. Weir. P. 61).

Тут вигук “гай, гай” передає, за контекстом, збентеження, замішання, несподіванку. Контекстуальними ключами на лексичному рівні є словосполучення “як почули”, яке передає несподіванку; на пунктуаційному рівні – це знак оклику наприкінці речення. Перекладається цей український вигук вигуком “*oh*”, який передає ті самі емоції (див. [8, 236]).

3) – *Гай, гай!* – крикнув, засапаний, і заляв тут страшно (КО. ВНРЗК. С. 316).

“Just you wait, just you wait,” – he shouted, panting and cursing horribly. (КО. OSMSGH. Translated by M. Skrypnyk. P. 143).

Вигук “гай, гай!” у цьому прикладі вжито для вираження заклопотаності, жалю, болю. Контекстуальними ключами на лексичному рівні тут є негативно-зabarвлений прикметник “засапаний”, вираз “заляв тут страшно” та слова автора “крикнув”, а на пунктуаційному рівні – знак оклику. У перекладі здійснено заміну вигуку на повторюване наказове речення, “*Just you wait*”, яке достатньо відтворює емоційні характеристики вихідного висловлювання. Для перекладу застосовано прийом заміни вигуку на імперативне речення.

4) – *Ти вдома?* – *Гай-гай!*.. відповідає звідкись протяжно голос Маври, і Тетяна йде за ним (КО. ВНРЗК. С. 226).

“Are you home?” “Heigh-ho!” drawling voice answers from somewhere and Tetiana follows it (КО. OSMSGH. Translated by M. Skrypnyk. P. 57).

У цьому прикладі вигук “гай-гай” передає емоцію жалю, суму. Контекстуальними ключами для зняття його емоційної дифузності на пунктуаційному рівні є тире перед вигуком, знак оклику та трикрапка після вигуку, а на лексичному рівні – фраза “відповідає протяжно голос”. Він перекладений вигуком “heigh-ho”, який передає емоції суму, нудьги, розчарування (див. [8, 129]). Переклад здійснено шляхом підбору варіантного відповідника, не зафіксованого у перекладних словниках.

5) *А стара Мавра! Гай, гай, хто так уміє сторожити над дівчиною, як сама вона!* (КО. ВНРЗК. С. 203).

And old Mavra! Who can keep guard over the girl as well as she can! (КО. OSMSGH. Translated by M. Skrypnyk. P. 35).

Вигук “гай, гай” вжито, за контекстом, для вираження смутку, розчарування. Ключем для визначення характеру емоційного насичення на лексичному рівні є підрядне речення “хто так уміє сторожити над дівчиною”, яке раціоналізує емоції вигуку та подальші події за текстом “не зберегла дівчину стара Мавра”; на пунктуаційному рівні вигуки виділено комами. Емоції смутку, печалі та розчарування не потребують знаку оклику. У перекладі вигук вилучено, що призвело до викривлення задуму автора вихідного тексту. На наш погляд, вигук “гай, гай” можна було б перекласти як “alas” (див. українсько-англійський словник [10]) або “who”, який виражає розчарування, жаль, смуток (див. [8, 331]).

6) – *А он яка красна, пишна, мов та бояриня. Га-ў! Га-ў!* (КО. ВНРЗК. С. 227).

“Just look at how beautiful, how proud, how like a princess she is. Heigh-ho!” (КО. OSMSGH. Translated by M. Skrypnyk. P. 58).

Тут контекст свідчить про те, що вигук “га-й, га-й” у цьому прикладі вжито для вираження захопленості, палкості. Контекстуальними ключами зняття дифузності на лексичному рівні є епітети та порівняння у фразі “яка красна, пишна, мов та бояриня”, на орфографічному – зміна графічної форми вигуку “Га-й! Га-й!”, а на пунктуаційному рівні – знак оклику, що дозволяють визначити характер емоції. Проте, цей вигук не має такого емоційного наповнення, тому можна сказати, що автор оригіналу утворює новий лексико-семантичний варіант цього вигуку. Перекладається він як “heigh-ho”. Можна погодитися з підбором англійського відповідника, оскільки “heigh-ho” може виражати радість та підбадьорювання (див. [8, 129]).

7) – *Гай, гай... – погрожує вона злегка, жартівливо і, усміхаючись, додає: – Як другу посватаєш <...>* (КО. ВНРЗК. С. 238).

“Ah, yes, yes...,” she threatens lightly, playfully, and adds, smiling: “When you begin courting another <...>” (КО. OSMSGH. Translated by M. Skrypnyk. P. 68).

У цьому прикладі вигук “гай-гай” передає емоції іронії, погрози, перестороги, що є його новим лексико-семантичним варіантом, та разом з тим він виступає, як свідчить контекст, у функції ствердження. Контекстуальними ключами на лексичному рівні є дієслово “погрожує”, вираз “жартівливо усміхаючись” та іронічно-саркастичне речення “Як другу посватаєш”; на пунктуаційному рівні – трикрапка після вигуку “гай, гай...”. Задля адекватного відтворення оригіналу перекладач

використовує вигук “ah”, який достатньо передає емоції вихідного тексту (див. [8, 28]) та повторювану дискурсивну частку “yes”.

Серед прикладів перекладу цього вигуку нами не знайдено використання його словникового відповідника, а саме “alas”. Варіантними відповідниками при відтворенні функціональної семантики даного вигуку можуть слугувати вигуки “heigh-ho”, “oh”, вигукова фраза “My God” та заміна на наказове речення “just you wait”. Нами було зафіксовано утворення нових лексико-семантичних варіантів даного вигуку, а саме: вираження емоцій іронії, погрози, перестороги (перекладено як “Ah, yes, yes...”); захопленості, палкості (перекладено вигуком “heigh-ho”). Вилучення вигуку “гай-гай” з нульовою заміною (приклад № 5) ми вважаємо неправомірним, оскільки у перекладі нівелюється емоційне наповнення вихідного тексту. З метою виконання основної функції вигуків, а саме передачі емоцій, постає необхідність правильного визначення емоційного забарвлення. З'ясування даного наповнення вигукової лексики стає можливим з урахуванням контекстуальних ключів, а саме, на лексичному рівні – наявність емоційно-забарвлених слів або словосполучень; на пунктуаційному рівні – наявність знак оклику або трикрапки; рідше, на орфографічному рівні – зміна графічної форми. Зрозуміло, що всі ці приклади не вичерпують повністю всього емоційного потенціалу даного вигуку. Інформація про вибір англійського відповідника дослідженому вигуку може бути корисною при перекладі слів з розмитою семантикою.

Нами також проаналізовано приклади перекладу вигуку “well” різними перекладачами одного й того самого оригіналу з використанням відповідників, не зафіксованих в англо-українських перекладних словниках. Спочатку будуть досліджені контекстуальні ключі для знання дифузності вигуку, а потім будуть проаналізовані прийоми його перекладу. Вигук “well” виражає різні емоції – від невдоволення до подиву, задоволення, схвалення – та має велику кількість різних варіантів перекладу (див. [8, 315]).

8) *“Connie Mellors! Connie Mellors! Well, that's a nice name! And did you come out with your Daddy, and he shot a pussy? But it was a bad pussy!” (LDH. LCL).*

– *Конні Мелорз! Конні Мелорз! Ой, яке гарне ім'я! І ти йшла з татом, а він застрелив кицю? Та це була погана киця! (ЛДГ. КЛЧ. ; пер. Д. Радієнко. С. 87).*

– *Коні Мелорз! Коні Мелорз! Що ж, чудове ім'я! І ти йшла з татком, а він застрелив кицю? Але то була погана киця! (ЛДГ. КЛЧ. ; пер. С. Павличко. С. 89).*

Тут вигук “well”, за контекстом, виражає емоції приємного подиву, здивування та підсилює висловлювання, яке виражає схвалення. Вказівним мінімумом для знання дифузності вигуку на лексичному рівні є окличне речення “that's a nice name!”, яке пояснює характер емоції вигуку в оригіналі. У першому випадку переклад здійснено шляхом підбору перекладного відповідника “ой”, який, за контекстом, передає ті самі емоції. У другому випадку перекладач замінює вигук на словосполучення “що ж”, яке підсилює наступне емоційне висловлювання. Хоча обидва варіанти перекладу не зафіксовані у перекладних словниках, їх використання ми вважаємо правомірним. На наш погляд, такі відповідники варто включити до англо-українського словника вигукової лексики. Цей приклад підтверджує думку І.Н. Василюка, який відносить

вигуки типу “well” до “дифузних структур в акті комунікації, якими можливо передати практично необмежену кількість конкретних значень, що сприяє удосконаленню мовленнєвої компетенції автора” [2].

Нами також проаналізовані приклади перекладу вторинних вигуків різними перекладачами одного й того самого оригіналу. До розряду вторинних вигуків ми відносимо й слова з лексичним значенням, які в певних умовах десемантизуються та переходять до розряду вигукової лексики.

9) *Вилізли ми з човнів, стали на турецьку землю, а мені й світ не милий, їй-Богу!.. Де! Чоловік думав при купі з гарними людьми, а тут <...> клунок ваш у руках <...>* (КМ. ЩЗКЖ. С. 237).

“We climbed out of the boats, stepped onto Turkish soil and the whole world seemed so foreign to me, oh God!.. Imagine! A man thinks about the company of good people, and here he only has your bundle in his hands <...>” (КМ. FMOS. / Translated by A. Bernhard. P. 240).

Як питальне слово “де” перекладається як “where”. Але в даному прикладі “де!” передає надзвичайне здивування, розчарування, тому виступає у функції вигуку. Це можна вивести лише за допомогою контекста, де “вказівний мінімум” складає широкий контекст. Контекстуальним ключем для визначення емоцій, що виражає це слово, на лексичному рівні є фраза “а мені і світ не милий”, а на пунктуаційному рівні – знак оклику та трикрапка. Автор оригіналу використовує питальне слово у функції вигуку для того, щоб показати збентеження, розгубленість мовця, який навіть використовує слова не у прямому значенні, а тому знайти повний еквівалент, який би виконував всі ці функції, досить складно. У даному прикладі перекладач знаходить влучний, на наш погляд, функціональний відповідник “imagine!”, який відтворює емоційний фон, але, на відміну від оригіналу, його семантика визначається мікроконтекстом.

10) *Серед напруження й тиші часом раптом здригалося повітря, немов од дзвонів. – Тс! Тихо!* (КМ. ФМ. С. 103).

In the tense silence the air trembled like a tocsin. “Shhh! Quiet!” (КМ. FM. Translated by A. Bernhard. P. 124).

“Тихо!” в даному прикладі виражає емоції роздратування, невдоволення та наказ до тиші і виступає у функції імперативного вигуку. Поза контекстом дане слово виражає ознаку дії та є самостійною частиною мови. Контекстуальними ключами для знання дифузності значення даного слова є: на лексичному рівні – імперативний вигук “тс!”, який виражає наказ до тиші; на синтаксичному рівні – вживання “Тихо!” у формі окличного речення. Переклад даного слова здійснено шляхом використання словникового відповідника “quiet!” (див. [8, 254]).

11) *“Нащо, – каже, – маю викидати гроші, коли однаково земля буде моя. Нехай пропадає завдаток”. А мені шкода й завдатку. Оце! Щоб за своє та ще й платити. І копійки не дам* (КМ. ФМ. С. 53).

“Why should we waste our money if the land will be ours anyway, – he says. – In any case, we’ll lose the money we paid already”. But I don’t want to lose that either. Why

should we pay for what belongs to us? I won't give a kopek (KM. FM. Translated by A. Bernhard. P. 52).

У цьому прикладі "Осе!" передає невдоволення, осуд, обурення. Цей емоційний фон раціоналізується наступним стверджувальним реченням "<...> щоб за своє та ще й платити". "Осе!" ми вважаємо вигуком, що підтверджується не лише емоційним забарвленням, а й синтаксично виділено окремим окличним реченням. Поза контекстом "Осе!" (вказівна, діалектична частка від "оце" (див. український тлумачний словник [10])) та має переклади "here (is)", "there (is)" (див. українсько-англійський словник [10]). Оскільки в даному прикладі "Осе!" ми вважаємо вигуком, то в перекладі постає необхідність насамперед передати емоційне навантаження вихідного висловлювання. Перекладач вилучає вигук, що ми вважаємо неправомірним, адже втрачається емоційність оригіналу. Задля максимального наближення до відтворення емоційного наповнення вихідного тексту, на наш погляд, доцільно було б використати вигук "bah" (див. [8, 54]).

12) *Lord! what was that? For the first time he was tense, as if a stern hand had been laid upon his shoulder (DT. SC. P. 296).*

Боже! Що з ним? Він раптом заціпенів, ніби на плече йому лягла чиясь неблаганна рука. (ДТ. СК. ; пер. Е. Ржевуцька. С. 205).

За контекстом, "Lord!" передає емоції здивування, розгубленості, страху, що дозволяє нам віднести дане слово до групи вигуків. Поза контекстом слово "Lord!" має номінативне значення та може виступати в ролі звернення до вищих сил. Контекстуальними ключами для визначення того, які емоції воно виражає, є: на лексичному рівні – емоційно-забарвлене окличне речення "what was that!" та "he was tense", а на пунктуаційному – знак оклику. Переклад вигуку "Lord!" здійснено шляхом використання словникового відповідника "Боже!" (див. [8, 204]).

13) *Silver struck the barrel with his open hand. "Si-lence!" – he roared, and looked about him positively like a lion (SRL. TI. P. 168).*

Сільвер ударив долонею по барильцю. – **Цить-но!** – гримнув він і обвів усіх поглядом, наче розлючений лев (СПЛ. ОС. ; пер. Ю. Корецький. С. 138).

У цьому прикладі "Si-lence!" передає емоції роздратування, невдоволення та наказ замовкнути і є синтаксично відокремленим. Усе це підтверджує належність даного слова до розряду імперативних вигуків, хоча поза контекстом дане слово перш за все має номінативне значення, а саме стан, коли де-небудь немає звуків, шуму. Контекстуальними ключами для визначення того, які емоції виражає це слово, є: на лексичному рівні – емоційно-забарвлене дієслово "roared" та порівняння "like a lion". У перекладі адекватно відтворено емоційність та наказовість вихідного тексту за допомогою імперативного вигуку "цить-но!", де "цить" зафіксовано в словнику (див. [8, 267]), частка "но" додана для підсилення роздратування.

Особливістю при перекладі вторинних вигуків є можливість використання як словникового відповідника (у своєму первинному значенні), так і вигуку або вигукової фрази, що передає емоційний фон оригіналу. Приклад № 11 ілюструє неправомірність перекладу, де внаслідок "явища нейтралізації" відбулося

розходження у передачі емоційно-оцінної інформації мовою оригіналу та мовою перекладу” [5, 112–113]. Тому при перекладі слів з дифузними характеристиками, а для вигуків це емоційне наповнення, необхідно уважно підходити до його відтворення.

Проаналізовані приклади свідчать про те, що визначення емоційних характеристик вигуків відбувається за допомогою лексичних ключів (емоційно-забарвлені слова або словосполучення), пунктуаційних ключів (трикрапка, знак оклику) або за допомогою усього контексту, адже “оцінити фразу або слово можна лише в контексті” [3, 37]. Порівнюючи переклад первинних та вторинних вигуків, ми дійшли висновку, що у цих двох випадках контекстуальні ключі для зняття дифузності їхніх емоційних характеристик загалом збігаються.

Перспективним нам видається подальше дослідження перекладу інших вигуків як слів з емоційною дифузністю та фіксація їх контекстуальних значень у перекладних словниках загальної та вигукової лексики.

Список джерел ілюстративного матеріалу

КМ. FM – Kotsyubinsky M. *Fata Morgana and Other Stories* / M. Kotsyubinsky. – Kiev : Dnipro Publishers, 1980. – 407 p.

КМ. ФМ – Коцюбинський М. *Фата Моргана (з сільських настроїв)* / М. Коцюбинський. – К. : Дніпро, 1977. – 131 с.

DT. SC – Dreiser T. *Sister Carrie* / T. Dreiser. – Moscow : Higher School Publishing House, 1968. – 594 p.

ДТ. СК – Драйзер Т. *Сестра Керрі* ; пер. Е. Ржевувцька / Т. Драйзер. – К. : Дніпро, 1971. – 404 с.

SRL. TI – Stevenson R. L. *Treasure Island* / R. L. Stevenson. – London : Octopus Book, 1978. – 623 p.

СРЛ. ОС – Стівенсон Р. -Л. *Острів Скарбів* / Р. -Л. Стівенсон ; пер. Ю. Корецький. – К. : Українознавство, 1995. – 384 с.

КО. ВНРЗК – Кобилянська О. *В Неділю Рано Зілля Копала* / О. Кобилянська // *Людина : повісті та оповідання*. – К. : Веселка, 2001. – С. 166–341.

КО. OSMGSH – Kobylians'ka O. *On Sunday Morning She Gathered Herbs* / O. Kobylians'ka ; translated by Mary Skrypnyk. – Toronto Canadian Institute of the Ukrainian Studies, Press, 2001. – 168 p.

ГА. Б – Головка Андрій. *Бур'ян* : роман / А. Головка // *Твори в п'яти томах*. – К. : Дніпро, 1976. – Т. II. – С. 7–186.

НА. W – Holovko Andriy. *The Weeds : a Novel* / A. Holovko ; translated by Anatole Bilenko. – K. : Dnipro Publishers, 1976. – 207 p.

КМ. ЩЗКЖ – Коцюбинський М. *Що Записано в Книгу Життя : повісті та оповідання* / М. Коцюбинський. – Харків : Фоліо, 1994. – 543 с.

КМ. FMOS – Kotsyubinsky M. *Fata Morgana and Other Stories* / M. Kotsyubinsky ; translated by A. Bernhard. – Kiev : Dnipro Publishers, 1980. – 407 p.

Література

1. Амосова Н. Н. О синтаксическом контексте / Н. Н. Амосова. – Лексикографический сборник. – № 5. – С. 36.
2. Василюк И. Н. Слова и фразеологизмы диффузной семантики в современном английском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук ; Киев. гос. пед. ин-т иностр. яз. / И. Н. Василюк. – Киев, 1990. – 20 с.
3. Владимирова Н. Г. Роль контекста при переводе художественной прозы / Н. Г. Владимирова // *Текст как объект перевода*. – Ташкент, 1988. – С. 37–42.

4. Жуков А. В. Семантика неопределенности : о словах и фразеологизмах с размытым и широким значением : [русский язык] / А. В. Жуков, К. А. Жуков // Вестн. Новгород. гос. ун-та им. Ярослава Мудрого. – Вел. Новгород, 2003. – № 25. – С. 106–111. – (Серия : гуманитар. науки : история, литературоведение, языкознание).
5. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – СПб. : Издательство Союз, 2000. – 320 с.
6. Козлов Ю. М. Переводим незнаменательные слова [Електронний ресурс] / Ю. М. Козлов. – 15.10.2008. – Режим доступа : <http://www.thinkaloud.ru/science/koz-perevodim.doc>.
7. Колодій Б. М. Відтворення функціональної семантики українських часток у перекладах англійською та французькою мовами : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / Б. М. Колодій. – К., 2005. – 25 с.
8. Медведєва Л. Англо-український словник : мовленнєві ідіоми, вигуки, звуконаслідування / Л. Медведєва, Н. Холден. – К. : Дніпро, 2003. – 536 с.
9. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского на русский язык / Я. И. Рецкер. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Просвещение, 1982. – 159 с.
10. Світ словників, енциклопедій та професійного перекладу ABBYY Lingvo x3 : Три мови : 69 словників. – ТОВ "АБІ Україна", 2008 р. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM) : кольор.; 12 см. – Систем.вимоги : процесор з тактовою частотою 1 ГГц, Microsoft Windows Vista, Microsoft Windows Server 2003, Microsoft Windows XP, 512 МБ оперативної пам'яті, Microsoft Internet Explorer 6.0, 7.0.

Анотація

У статті розглядаються прийоми знання дифузності під час перекладу та відтворені функціональної семантики вигуків у перекладі.

Ключові слова: переклад, вигук, функціональна семантика, контекстуальні ключі, дифузність.

Аннотация

В статье рассматриваются приёмы снятия диффузности во время воспроизведения функциональной семантики междометий в переводе.

Ключевые слова: перевод, междометие, функциональная семантика, контекстуальные ключи, диффузность.

Summary

The article deals with the techniques of eliminating diffuseness in rendering the functional meaning of interjections in translation.

Keywords: translation, interjection, functional meaning, contextual keys, diffuseness.

УДК 811.161.2

Максимець О.М.,

кандидат філологічних наук,

Таврійський державний агротехнологічний університет

ФОРМУВАННЯ СЛОВОТВІРНОЇ СТРУКТУРИ ІМЕННИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ОБРЯДІВ, ЗВИЧАЇВ, ТРАДИЦІЙ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ КІНЦЯ XVII–XX СТ.

Неослаблений інтерес до вивчення віддієслівних іменників у слов'янському мовознавстві спостерігається ще з початку ХХ ст. В українському мовознавстві